

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Затверджено»
Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
Протокол №3 від 29 березня 2018 р.

_____ Р. М. Постолюк

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
для здобувачів третього освітньо-наукового рівня
вищої освіти наукового ступеня доктора філософії (PhD)**

Спеціальність: 035 Філологія
(українська мова, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство,
українська література)

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету української філології
Протокол № 2 від «21» лютого 2018 р.

Керівник проектної групи,
завідувач кафедри української мови
ім.проф.К.Ф.Шульжука,
доктор філологічних наук, професор
Г.М.Вокальчук

РІВНЕ – 2018

Типова програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 035 «Філологія» (українська мова, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство, українська література).

Укладачі:

Вокальчук Г.М., д-р філол. н., проф., завідувач кафедри української мови РДГУ;

Деменчук О.В., д-р філол. н., доц., завідувач кафедри романо-германської філології РДГУ;

Захарчук І.В., д-р філол. н., проф. кафедри української літератури РДГУ;

Кузьмич О.О., канд. філол. н., доц. кафедри української мови РДГУ;

Совтис Н.М., д-р філол. н., проф. кафедри української мови РДГУ.

Рецензенти:

Висоцький А.В., д-р філол. н., професор, директор Інституту української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;

Мізін К.І., д-р філол. н., професор, завідувач кафедри перекладу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського;

Славова Л.Л., д-р філол. н., доцент кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Програма призначається для осіб із вищою освітою, які готуються до вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 035 «Філологія» (українська мова, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство, українська література).

Програма складається з пояснювальної записки, у якій подано загальні положення про проведення вступного іспиту, відомостей про зміст і структуру екзаменаційного білета, переліку основних питань програми іспиту, списку рекомендованої літератури.

Затверджено на засіданні Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету «21» лютого 2018 р., протокол № 2.

ЗМІСТ

I. Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності 035 «Філологія» (українська мова, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство, українська література).

II. Структура екзаменаційного білета.

III. Критерії оцінювання відповіді на екзамені.

IV. Основні питання з курсів «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літературної мови», «Історична граматики української мови», «Культура української мови», «Стилістика української мови», «Українська діалектологія».

V. Основні питання з курсів «Порівняльно-історичне мовознавство», «Зіставно-типологічне мовознавство».

VI. Основні питання з курсу «Українська література».

VII. Рекомендована література.

VIII. Вимоги до реферату.

IX. Орієнтовна тематика рефератів.

Додаток А.

Додаток Б.

I. ВСТУПНИЙ ІСПИТ ДО АСПІРАНТУРИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 035 «ФІЛОЛОГІЯ» (УКРАЇНСЬКА МОВА, ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ І ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО, УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА)

Програма для вступників до аспірантури зі спеціальності 035 «Філологія» (українська мова, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство, українська література) побудована на матеріалі курсів «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літературної мови», «Історична граматика української мови», «Культура української мови», «Стилістика української мови», «Українська діалектологія», «Загальне мовознавство», «Історія лінгвістичних учень», «Історія української літератури», «Теорія літератури» в навчальних програмах вищої школи України. Основною метою вступного іспиту до аспірантури є перевірка та оцінка повноти і глибини засвоєних вступниками знань із зазначених вище дисциплін, їх орієнтування в науковій, довідковій і навчальній літературі з відповідного кола лінгвістичних та літературознавчих проблем.

Під час відповіді на питання мовознавчого блоку вступник до аспірантури має продемонструвати професійне володіння правилами ділової та міжособистісної усної та письмової комунікації українською мовою; знання норм сучасної української літературної мови; практичне володіння державною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами.

Вступник повинен виявити знання конкретних мовних фактів і явищ, пов'язаних з історичним становленням і сучасним функціонуванням української та інших мов, продемонструвати вміння аналізувати їх, використовуючи відповідну наукову літературу, засвідчити обізнаність із історією виникнення лінгвістичних учень, напрямів і шкіл. Вступник має орієнтуватися насамперед у питаннях такої мовознавчої проблематики: фонетична, лексична, словотвірна, граматична (морфологічна і синтаксична) системи сучасної української літературної мови (з погляду синхронії та діахронії); фонетичні, лексичні, словотвірні, граматичні системи, репрезентовані в говорах української мови (лінгвогеографічні аспекти); проблеми стилістики і культури української мови; ономастичні проблеми української мови; історія лінгвістичних учень; соціолінгвістичні проблеми розвитку й функціонування української та інших мов; сучасні проблеми компаративістики та зіставно-типологічного мовознавства; актуальні проблеми сучасних мовознавчих досліджень; новітні напрями й методи дослідження системи і структури мови.

Під час відповіді на питання з української літератури вступник має продемонструвати теоретичні знання з історії української літератури, усної народної творчості, теорії літератури; знання художніх текстів та фаховість їх літературознавчого аналізу; знання праць відомих вітчизняних і зарубіжних літературознавців; уміння подати різне трактування дискусійних питань,

уміння ілюструвати теоретичні положення прикладами з художніх творів; уміння кваліфіковано оцінити художню вартість твору; глибину, логічність і вичерпність висвітлення питання; культуру усного професійного мовлення.

Складовою частиною вступного іспиту до аспірантури є реферат, у якому подається теоретичний аналіз конкретних питань за темою дисертації з використанням відповідної наукової літератури.

При виставленні єдиної зведеної оцінки на іспиті однаковою мірою враховується рівень виявлених знань вступника у його відповідях на всі питання екзаменаційного білета.

II. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Вступний іспит до аспірантури проводиться за екзаменаційними білетами. Білет складається з трьох питань:

1. Питання, що стосуються проблематики курсів «Сучасна українська літературна мова», «Історія української літературної мови», «Історична граматики української мови», «Культура української мови», «Стилістика української мови», «Українська діалектологія».

2. Питання, що стосуються історії розвитку, напрямів порівняльно-історичного мовознавства, проблематики зіставно-типологічних досліджень конкретних мов та мовних сімей, типології рівнів мовної структури та методів їх дослідження.

3. Питання, що стосуються історії української літератури, знання художніх творів, літературознавчої теорії.

При відповіді на кожне з питань білета слід робити огляд відповідної наукової літератури.

Відповіді на питання білета однаковою мірою враховуються при виставленні зведеної оцінки.

Час підготовки до відповіді: одна астрономічна година.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДІ НА ІСПИТІ

При виставленні оцінки за іспит враховується змістовність, ґрунтовність усіх відповідей вступника на питання екзаменаційного білета, орієнтування його в науковій літературі за темою питань, вільне володіння навичками усного та писемного мовлення з дотриманням українського мовного етикету, чітке, грамотне, логічне формулювання узагальнень і висновків, культура усного мовлення.

Оцінювання відповідей здійснюється відповідно до вимог з конкретних питань екзаменаційного білета.

«Відмінно» виставляється, якщо вступник продемонстрував впевнене орієнтування в проблематиці сучасних лінгвістичних та літературознавчих досліджень, вичерпно й грамотно (згідно з нормами сучасної усної української літературної мови) відповів на всі питання, дав аргументовані відповіді на

додаткові запитання. Відтак «відмінно» виставляється за умови отримання таких оцінок на питання іспитового білета: 5+5+5 або 5+5+4.

«Добре» виставляється, якщо у відповіді на одне чи два питання допущено незначні помилки, відхилення від норм усної сучасної української літературної мови («добре», отже, виставляється за умови отримання таких оцінок на питання іспитового білета: 5+4+4, 5+4+3, 4+4+4, 4+4+3.).

«Задовільно» виставляється, якщо вступник припустився грубих помилок (фактичних), порушив логіку викладу матеріалу, норми усної сучасної української літературної мови, не дав відповіді на додаткові запитання («задовільно» виставляється за умови отримання таких оцінок на питання іспитового білета: 5+3+3, 5+3+2, 4+3+3, 4+3+2, 3+3+3, 3+3+2).

«Незадовільно» виставляється, якщо вступник слабо або зовсім не орієнтується в проблематиці сучасних лінгвістичних чи літературознавчих та досліджень, припустився грубих помилок (фактичних), порушив логіку викладу матеріалу, норми усної сучасної української літературної мови (відтак «незадовільно» виставляється за умови отримання таких оцінок на питання іспитового білета: 5+2+2, 4+2+2, 3+2+2, 2+2+2).

IV. ОСНОВНІ ПИТАННЯ З КУРСІВ «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА», «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ», «ІСТОРИЧНА ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ», «КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ», «СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ», «УКРАЇНСЬКА ДІАЛЕКТОЛОГІЯ»

1. Фонема. Фонологічна система української літературної мови. Вокалізм. Наслідки занепаду редукованих звуків. Консонантизм.
2. Структура складу в українській мові. Принципи складоподілу. Основні акцентологічні характеристики української мови.
3. Історія становлення й сучасні принципи української орфографії.
4. Слово в лексичній системі української мови. Типи лексичних значень слова. Словниковий склад як система.
5. Знакова природа слова. Полісемія й джерела її виникнення. Омонімія, синонімія й антонімія в українській мові. Принципи виділення лексико-семантичних груп слів.
6. Лексика української мови з погляду походження. Стилїстична диференціація лексики.
7. Активний і пасивний лексичний фонд. Неологізація лексичного складу як визначальна ознака розвитку сучасної української мови.
8. Фразеологія української мови.
9. Українська лексикографія. Типи словників.

10. Словотвір як лінгвістична дисципліна. Способи словотвору в українській мові. Система іменникового, прикметникового, дієслівного і прислівникового словотвору.
11. Принципи класифікації частин мови. Службові частини мови в морфологічній системі української мови.
12. Іменник у системі частин мови як лексико-граматичний клас слів. Специфіка функціонування граматичних категорій іменника в українській мові. Історія становлення іменникової словозміни на підставі писемних пам'яток і діалектних іменникових парадигм.
13. Займенник у системі частин мови (історія відмінювання займенників). Розряди займенників за значенням.
14. Числівник у системі частин мови. Класифікація числівників за значенням і структурою. Історія форм числівника в українській мові.
15. Прикметник у системі частин мови. Історія відмінювання прикметників.
16. Дієслово в системі частин мови. Граматичні категорії дієслова. Історія вищо-часової системи. Історія модальних форм та форм стану. Історія іменних форм дієслова.
17. Прислівник у системі частин мови. Шляхи розвитку прислівникової системи української мови.
18. Синтаксична система сучасної української літературної мови. Базові синтаксичні одиниці. Поняття про словосполучення. Принципи формальної і семантичної класифікації словосполучень.
19. Речення. Аспекти вивчення речення. Формальна і семантична структура речення. Одиниці синтаксичних і семантичних структур, співвідношення між ними. Типи простих речень. Двоскладні й односкладні речення. Поняття про модель (структурну схему) простого речення.
20. Просте ускладнене речення. Однорідні члени речення. Відокремлені другорядні члени речення.
21. Типи складних речень в українській мові: принципи класифікації. Формальна і семантична структура.
22. Походження української мови. Характеристика різних поглядів на походження української мови. Періодизація сучасної української літературної мови.
23. Українські діалекти, лінгвогеографічні принципи їх класифікації. Фонологічна і граматична характеристика територіальних діалектів української мови.
24. Функційні стилі сучасної української літературної мови. Лексичні, фразеологічні, фонетичні, граматичні, словотвірні засоби стилістики. Евфонія.
25. Норма і кодифікація. Типи літературних норм. Специфіка норми української літературної мови.
26. Проблеми і методи сучасної лінгвостилістики. Поняття ідіостилу, ідіолекту. Мовна особистість письменника.

27. Комунікативний синтаксис. Монолог. Діалог. Полілог. Стилiстичний синтаксис. Стилiстичнi функцiї синтаксичних одиниць.
28. Перспективнi напрямки сучасних мовознавчих дослiджень в Україні.
29. Iсторiя української мови як державної мови України. Українська мова в ХХ сторiччi. Волюнтаризм та лiнгвоцид у мовно-лiтературному розвитку.
30. Українська мова за межами України. Мовна полiтика i мовна ситуацiя в Україні (1991-2017 р.).

V. ОСНОВНІ ПИТАННЯ З КУРСІВ «ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ МОВОЗНАВСТВО», «ЗІСТАВНО-ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО»

1. Зародження порівняльно-історичного мовознавства. Передвісники та основоположники порівняльно-історичного мовознавства (У. Джонсон, Ф. фон Шлегель, Ф. Бопп, Я. Грімм, Р. Раск, О.Х. Востоков).
2. Лiнгвістичнi погляди Вiльгельма фон Гумбольдта.
3. Натуралістичний (біологічний) напрям у порівняльно-історичному мовознавстві (А. Шлейхер, М.-К. Рапп, М. Мюллер, В.-Д. Уїтні).
4. А. Шлейхер і теорія родовідного дерева індоевропейської сім'ї мов.
5. Психологічний напрям у порівняльно-історичному мовознавстві (Г. Штейнталь, В. Вундт, О.О. Потебня).
6. Молодограматизм (А. Лескін, К. Бругман, Г. Остгоф, Г. Пауль, Б. Дельбрюк, П. Фортунатов).
7. Порівняльно-історичний метод як сукупність прийомів дослідження мовного матеріалу в історичному розвитку з метою встановлення споріднення або неспоріднення мов. Недоліки порівняльно-історичного методу.
8. Метод (прийом) порівняння і його використання в мовознавстві. Системне вивчення мовних фактів і явищ. Метод глотохронології Морріса Сводеша.
9. Порівняльно-історичне мовознавство та генеалогічна класифікація мов народів світу.
10. Основні мовні родини. Успадковані та набуті подібності (мовні родини та мовні союзи).
11. Піджини і креольські мови: виникнення, поширення, основні особливості функціонування.
12. Загальна характеристика мовного ареала: основні генетичні групи мов (на вибір один із наступних ареалів: Західна і Центральна Європа, Урал і Сибір, Середня Азія, Кавказ і Закавказзя, Близький Схід, Південна Азія, Південно-Східна Азія, Далекий Схід, Австралія і Океанія, Північна Америка, Південна Америка, Тропічна Африка).
13. Світові мови: виникнення, поширення, загальна характеристика. Прабатьківщина людської мови.

14. Гіпотези прабатьківщини індоєвропейців (азіатська, європейсько-азіатська, європейська гіпотези та відповідні аргументи: аргумент назви солі, назв пір року, ботанічних назв, аргумент лосося).
15. Структура індоєвропейської прамови з погляду порівняльно-історичного мовознавства.
16. Порівняльно-історична діалектологія. Проблема діалектної диференціації праіндоєвропейської мови. Поділ індоєвропейських мов на мови «кентум» і мови «сатем» і його критика.
17. Проблема прабатьківщини слов'ян (вісло-одерська, дніпровсько-поліська, середньодунайська гіпотези).
18. Типологія мов як особливий розділ мовознавства. Генетична типологія мов. Структурна типологія. Ареальна типологія мов. Порівняльна типологія.
19. Рівнева (аспектна) типологія. Типологія семасіологічна і ономасіологічна.
20. Поняття про мовний тип та тип мови. Поняття ізоморфізму і аломорфізму. Мовні універсалії.
21. Проблема мови-еталону (основи порівняння).
22. Типологія фонологічних систем. Типологічні показники підсистем голосних та приголосних фонем. Типологічні характеристики суперсегментних засобів. Типологія складів у мовах світу.
23. Типологія морфологічних систем. Типологія частин мови. Типологія граматичних категорій.
24. Лексична типологія мов. Типологія слова. Морфологічна структура слова. Типологія словотвірних систем. Словоскладання і типи складних слів. Типологія афіксального словотворення.
25. Типологічні закономірності в синтаксисі. Типологія словосполучень. Типологія членів речення. Типологія речення.
26. Зіставлення як основний метод типологічних досліджень. Зіставний метод. Рівні й аспекти зіставного дослідження. Етапи зіставного аналізу.
27. Зіставна фонетика і фонологія. Аспекти зіставлення фонологічних систем.
28. Зіставна дериватологія. Семантичний принцип зіставного дослідження словотвору. Одиниці зіставного словотвору. Методика зіставного дослідження словотвору.
29. Зіставна граматики. Аспекти і константи зіставного дослідження морфологічних систем. Способи вираження граматичних значень у мовах світу. Зіставлення на рівні граматичних категорій. Зіставний синтаксис.
30. Зіставна лексикологія і фразеологія. Лексико-семантичні системи мов у контрастивному висвітленні. Типи міжмовних співвідношень фразеологізмів.

VI. ОСНОВНІ ПИТАННЯ З КУРСУ «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»

1. Філософія Григорія Сковороди в творчих самоокресленнях Василя Стуса і Валерія Шевчука.
2. Тарас Шевченко і постання канону української літератури.
3. Психологія митця у творчості Михайла Коцюбинського.
4. Микола Хвильовий і стратегія еропеїзації української літератури.
5. Павло Тичина в досвіді літератури Розстріляного відродження і силовому полі літератури соціалістичного реалізму.
6. Концепція українського модернізму у версії Соломії Павличко.
7. Українська філософська лірика: В. Свідзінський, М. Бажан, Б.-І. Антонич.
8. Митець і влада в досвіді літератури Розстріляного відродження.
9. Українська інтелектуальна проза в літературному досвіді 1920-х років.
10. Химерний роман в естетичному досвіді української літератури ХХ століття.
11. Досвід неокласиків у силовому полі українського модернізму.
12. Історична проза в українській літературі 1960-х-1980-х років.
13. Шістдесятництво як суспільно-політичний та культурно-естетичний феномен дисидентського руху.
14. Українська література і художній досвід українського поетичного кіно (С. Параджанов, І. Миколайчук, Л. Осика).
15. Античні, християнські та орієнтальні парадигми драматургії Лесі Українки.
16. Любовні сюжети та їх трансформація в літературі українського модернізму.
17. Герой і жертва в авторській версії Володимира Винниченка.
18. Діалог культурних ідентичностей у художньому світі Івана Франка: українські польські та єврейські конотації.
19. Українська література і рецепція досвіду Другої світової війни: герой, жертва, травма.
20. Перечитування канону: Леся Українка в інтерпретаційних моделях сучасних дослідників.
21. Перечитування канону: Ольга Кобилянська в інтерпретаційних моделях сучасних дослідників.
22. Кохання – шлюб – сім'я в художньому світі Ольги Кобилянської.
23. Українська жіноча проза на межі ХІХ –ХХ століть.
24. Історії літератури Сергія Єфремова, Михайла Грушевського, Дмитра Чижевського та їх концептуальні засади.
25. Візія історії в українських романтиків ХІХ ст.
26. Поединок з імперією: “Патетична соната” та “Народний Малахій” Миколи Куліша проти “Днів Турбінних” Міхаїла Булгакова.
27. Порахунки з історією в українській прозі на початку третього тисячоліття.
28. Дозвілля, розваги, відпочинок у дискурсі літератури модернізму.
29. Постколоніальні студії у просторі української літератури.

30. Столиця й провінція в історії української літератури.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Сучасна українська літературна мова

Основна

1. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис : навч. посібник / С. П. Бевзенко. – К., 2005. – 270 с.
2. Безпояско О. К. Граматика української мови: Морфологія / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
3. Бондар О. І. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. – К. : Академія, 2006. – 368 с.
4. Вихованець І. Р. Граматика української мови: Синтаксис / І. Р. Вихованець. – К., 1993. – 368 с.
5. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська. – К. : Пульсари, 2004. – 398 с.
6. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1988. – 256 с.
7. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика / О. Т. Волох. – К. : Вища шк., 1986. – 362 с.
8. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфонологія / В. О. Горпинич. – К. : Вища школа, 1999. – 206 с.
9. Жовтобрюх М. А. Курс сучасної української літературної мови / М. А. Жовтобрюх, Б. М. Кулик. – К. : Вища шк., 1972. – Ч. І. – 398 с.
10. Жовтобрюх М. А. Українська літературна мова / М. А. Жовтобрюх. – К. : Наук. думка, 1984. – 412 с.
11. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови: Синтаксис / А. П. Загнітко. – Донецьк, 2001. – 662 с.
12. Кадомцева Л. О. Українська мова: Синтаксис простого речення / Л. О. Кадомцева. – К., 1986. – 128 с.
13. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови / М. У. Каранська. – К., 1992. – 312 с.
14. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови: Морфологія. В 2-х ч. / І. К. Кучеренко. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1961. – Ч. 1. – 172 с., 1964 – Ч. 2. – 159 с.
15. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова: Морфологія / М. В. Леонова. – К. : Вища школа, 1983. – 264 с.
16. Плющ М. Я. Українська мова : довідник / М. Я. Плющ, Н. Я. Грипас. – К. : Рад. шк., 1990. – 286 с.

17. Словотвір сучасної української мови. – К. : Наук. думка, 1979. – 406 с.
18. Сучасна українська літературна мова / за ред. А. П. Грищенка. – К. : Вища школа, 1997. – 493 с.
19. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. – К., 2000. – 430с.
20. Сучасна українська літературна мова : підручник / за заг. ред. О. Д. Пономарева. – К., 1997. – 400 с.
21. Сучасна українська літературна мова ; за заг. ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1969–1973. – Т. 1–2.
22. Сучасна українська літературна мова ; за ред. А. П. Грищенка. – К. : Вища шк., 1997. – 493 с.
23. Сучасна українська літературна мова: Морфологія / за заг. ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1969. – 583 с.
24. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / за заг. ред. І. К. Білодіда. – К., 1972. – 516 с.
25. Сучасна українська мова : підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун та ін. – К. : Либідь, 1991. – 412 с.
26. Український правопис. – К., 2003. – 240 с.
27. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник / К. Ф. Шульжук. – К. : Академія, 2004. – 406 с.
28. Шульжук К. Ф. Складне речення в українській мові / К. Ф. Шульжук. – К., 1989. – 135 с.
29. Шульжук К. Ф. Складні багатокомпонентні речення в українській мові / К. Ф. Шульжук. – К., 1986. – 183 с.

Додаткова

1. Арполенко Г. П. Числівник української мови / Г. П. Арполенко, К. Г. Городенська, Г. Х. Щербатюк. – К. : Наук. думка, 1980. – 242 с.
2. Ачилова В. П. Синтаксис і пунктуація української мови в таблицях та схемах / В. П. Ачилова. – Сімферополь : Доля, 2006. – 168 с.
3. Бевзенко С. П. Структура складного речення в українській мові / С. П. Бевзенко. – К., 1987. – 79 с.
4. Ващенко В. С. Українська лексикологія: Семантико-стилістична типологія слів / В. С. Ващенко. – Дніпропетровськ, 1979. – 178 с.
5. Винницький В. М. Наголос в сучасній українській мові / В. М. Винницький. – К. : Рад. шк., 1984. – 180 с.
6. Виноградов В. В. Русский язык (грамматическое учение о слове) / В. В. Виноградов. – М., 1986. – 462 с.
7. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
8. Вихованець І. Р. Прийменникова система української мови / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1980. – 286 с.

9. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксична структура речення / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1983. – 219 с.
10. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1987. – 231 с.
11. Городенська К. Г. Дери́вація синтаксичних одиниць / К. Г. Городенська. – К., 1991. – 192 с.
12. Горпинич В. О. Будова слова і словотвір / В. О. Горпинич. – М., 1977. – 142 с.
13. Грещук В. Український відприкметниковий словотвір / В. Грещук. – Івано-Франківськ : Плай, 1995. – 206 с.
14. Грищенко А. П. Прикметник в українській мові / А. П. Грищенко. – К. : Наук думка, 1978. – 207 с.
15. Грищенко А. П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові / А. П. Грищенко. – К., 1969. – 155 с.
16. Демська О. Вступ до лексикографії / О. Демська. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2010. – 266 с.
17. Дорошенко С. І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові / С. І. Дорошенко. – Харків, 1980. – 151 с.
18. Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення / П. С. Дудик. – К., 1973. – 288 с.
19. З історії української лексикології. – К. : Наук. думка, 1980. – 416 с.
20. Заборна М. Просте речення. Складні випадки аналізу : навч. посібник / М. Заборна. – Тернопіль. – 2002. – 125 с.
21. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові / Н. Л. Іваницька. – К., 1986. – 168 с.
22. Іванишин В. Мова і нація / В. Іванишин, Я. Радевич-Винницький. – Дрогобич : Відродження, 1994. – 218 с.
23. Клименко Н. Ф. Основи морфеміки сучасної української мови : навч. посібник / Н. Ф. Клименко. – К. : ІЗМН, 1998. – 182 с.
24. Коваль А. П. Крилате слово / А. П. Коваль. – К. : Рад. шк., 1983. – 216 с.
25. Кочерган М. П. Слово і контекст / М. П. Кочерган. – Львів : Вища шк., 1980. – 232 с.
26. Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови: Синтаксис / Б. М. Кулик. – К., 1965. – Ч.2. – 342 с.
27. Курс сучасної української літературної мови : в 2-х т. / за ред. Л. А. Булаховського. – К., 1951. – Т.2. – 465 с.
28. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови: Семантична структура слова / Л. А. Лисиченко. – Х., 1977. – 164 с.
29. Лукінова Т. Б. Числівники в слов'янських мовах (порівняльно-історичний нарис) / Т. Б. Лукінова. – К. : Наук. думка, 2000. – 370 с.
30. Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові / І. Г. Матвіяс. – К. : Рад. школа, 1974. – 184 с.

31. Матезиус В. О так называемом актуальном членении предложения / В. Матезиус // Пражский лингвистический кружок : сб. статей. – М. : Прогресс, 1967. – С. 240–245.
32. Медведєв Ф. П. Українська фразеологія / Ф. П. Медведєв. – Харків, 1977. – 372 с.
33. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія : підручник / М. Я. Плющ. – К. : Видавничий дім «Слово», 2010. – 327 с.
34. Плющ М. Я. Категорія суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення / М. Я. Плющ. – К., 1986. – 175 с.
35. Потебня А. А. Из записок по русской грамматике / А. А. Потебня. – М., 1958. – Т.1, 2. – 536 с.
36. Русанівський В. М. Життя слова / В. М. Русанівський, С. Я. Єрмоленко. – К., 1978. – 78 с.
37. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови / Л. Г. Скрипник. – К., 1973. – 308 с.
38. Слин'юк І. І. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І. І. Слин'юк, М. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К., 1994. – 670 с.
39. Ставицька Л. Арго, жаргон, сленг: Соціально. диференціяція української мови / Л. Ставицька. – К. : Критика, 2005. – 416 с.
40. Удовиченко Г. М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові / Г. М. Удовиченко. – К., 1968. – 228 с.
41. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії / В. А. Чабаненко. – К. : Вища шк., 1984. – 216 с.
42. Чак Є. Д. Складні випадки вживання слів / Є. Д. Чак. – К. : Рад. шк., 1984. – 164 с.
43. Чередниченко І. Г. Складнопідрядні речення в сучасній українській мові / І. Г. Чередниченко. – Чернівці, 1959. – 157 с.
44. Шахматов А. А. Синтаксис русского языка / А. А. Шахматов. – Л., 1941. – 414 с.
45. Ширяев Е. Н. Бессоюзное сложное предложение в современном русском языке / Е. Н. Ширяев. – М., 1986. – 222 с.

Словники

1. Аркушин Г. Л. Словник західнополіських говірок у [2-х т.] / Г. Л. Аркушин. – Луцьк : Ред.-вид. відд. “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. – 458 с.
2. Биби́к С. П. Словник епітетів української мови / С. П. Биби́к, С. Я. Єрмоленко, Л. О. Пустовіт ; [за ред. Л. О. Пустовіт]. – К. : Довіра, 1998. – 431 с.
3. Биби́к С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та зловживання / С. П. Биби́к, Г. М. Сюта ; [за ред. С. Я. Єрмоленко]. – Харків : Фоліо, 2006. – 623 с.

4. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища шк., 1985. – 384 с.
5. Гринчишин Д. Г. Словник паронімів української мови / Д. Г. Гринчишин, О. А. Сербенська. – К. : Рад. шк., 1986. – 218 с.
6. Деркач П. М. Короткий словник синонімів української мови / П. М. Деркач. – Львів–Краків–Париж : Просвіта, 1993. – 210 с.
7. Етимологічний словник української мови. – К. : Наук. думка, 1982–2008. – Т. 1–5.
8. Інверсійний словник української мови. – К. : Наук. думка, 1985. – 568 с.
9. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С. Караванський. – К. : Кобза, 1995. – 512 с.
10. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики / С. Караванський. – К. : Академія, 1998. – 710 с.
11. Коломієць М. П. Короткий словник перифраз / М. П. Коломієць, Є. С. Регушевський. – К. : Рад. шк., 1985. – 186 с.
12. Коломієць М. П. Словник фразеологічних синонімів / М. П. Коломієць, Є. С. Регушевський. – К. : Рад. шк., 1988. – 344 с.
13. Морфемний словник ; укл. Л. М. Полюга. – К. : Рад. шк., 1983. – 324 с.
14. Огієнко І. Етимологічно-семантичний словник української мови : у 4-х т. / І. Огієнко. – Вінніпег, 1979–1995.
15. Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок [у 2-ох частинах] / М. Й. Онишкевич. – Київ : Наук. думка, 1984. – Ч. 1 : А–Н. – 495 с.; Ч. 2: О–Я. – 517 с.
16. Орфографічний словник української мови. – К. : Довіра, 1994. – 792 с.
17. Орфоепічний словник ; укл. М. І. Погрібний. – К. : Рад. шк., 1984. – 498 с.
18. Орфоепічний словник української мови : [в 2 т.] / уклад. М. М. Пещак [та ін.]. – К. : Довіра, 2001. – Т. 1–2
19. Плачинда С. Словник давньоукраїнської міфології / С. Плачинда. – К. : Укр. письменник, 1993. – 346 с.
20. Полюга Л. М. Словник антонімів / Л. М. Полюга. – К. : Рад. шк., 1987. – 318 с.
21. Російсько-український словник. – К. : Наук. думка, 1968. – Т.1–3.
22. Сікорська З. С. Українсько-російський словотворчий словник / З. С. Сікорська. – К. : Рад. шк., 1985. – 268 с.
23. Словарь української мови ; за ред. Б. Грінченка. – К., 1958. – Т.1–4.
24. Словник античної міфології. – К. : Наук. думка, 1989. – 454 с.
25. Словник афіксальних морфем української мови / Н. Ф. Клименко, С. А. Карпіловська, В. С. Карпіловський, Т. І. Недозим. – К., 1998. – 912 с.
26. Словник буковинських говірок / [за заг. ред. Н. В. Гуйванюк]. – Чернівці : Рута, 2005. – 688 с.
27. Словник власних імен людей. – К. : Наук. думка, 1985. – 216 с.
28. Словник синонімів української мови : [у 2 т.] / [А. А. Бурячок, Г. М. Гнатюк, С. І. Головащук та ін.]. – К. : Наук. думка, 2001. – Т. 1. – 2001. – 1026 с.

29. Словник української мови : в 11т. – К. : Наук. думка, 1970–1980.
30. Словник української мови : [в 20 т.]. – К. : Наук. думка, 2010–2014. – Т. 1–4.
31. Ужченко В. Д. Фразеологічний словник української мови / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Освіта, 1998. – 224 с.
32. Українська мова: Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін.] – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К. : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. – 824 с.
33. Українсько-російський словник : [у 6 т.] – К., 1953–1962.
34. Фразеологічний словник української мови. – Кн. 1–2. – К., 1993.
35. Юрченко О. С. Словник стійких народних порівнянь / О. С. Юрченко, А. О. Івченко. – Харків : Основа, 1993. – 274 с.
36. Яценко І. Т. Морфемний аналіз : словник-довідник / І. Т. Яценко. – К. : Вища шк., 1980–1981. –Т. 1–2.

Українська діалектологія

1. Атлас української мови. – К.: Наук. думка, Т. I-II, 1984, 1986.
2. Бевзенко С. П. Українська діалектологія / С. П. Бевзенко. – К.: Вища школа, 1980.
3. Ганцов В. Діалектологічна класифікація українських говорів / В. Ганцов. – К.: ВУАН, 1928.
4. Говори української мови: Збірник текстів. – К.: Наук. Думка, 1977.
5. Гриценко П. Ю. Ареальне варіювання лексики / П. Ю. Гриценко. – К., 1990.
6. Гриценко П. Ю. Моделювання системи діалектної лексики / П. Ю. Гриценко. – К., 1984.
7. Дзендзелівський Й. О. Конспект лекцій з української діалектології. Фонетика / Й. О. Дзендзелівський. – Ужгород, 1965.
8. Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова / С. Я. Єрмоленко. – К. : Наукова думка, 1987. – 246 с.
9. Жилко Ф. Т. Нариси з діалектології української мови / Ф. Т. Жилко. – К.: Рад. школа, 1966.
10. Зілінський І. Діалектологічна карта українських говорів / І. Зілінський. – Варшава, 1933.
11. Карпенко Ю. О. Становлення української літературної мови на Буковині / Ю. О. Карпенко // Мовознавство. – 1978. – № 1. – С. 7 – 14.
12. Матвіяс І. Г. Українська мова і її говори / І. Г. Матвіяс. – К.: Наук. думка, 1990.
13. Михальчук К. П. Наречия, поднаречия и говоры Южной России в связи с наречиями Галичины / К. П. Михальчук // Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западно-Русский край (Юго-Западный отдел). – СПб, 1877. – Т. VII. – Вып. 2.

14. Мозер М. Причинки до історії української мови / [за заг. ред. С. Вакуленка] / Міхаель Мозер. – Харків : Харківське історико-філологічне товариство, 2008. – XVI, – 832 с.
15. Мойсієнко В.М. Фонетична система українських поліських говорів у XVI – XVII ст. / В. М. Мойсієнко. – Житомир, 2006.
16. Німчук В. В. Періодизація як напрямок дослідження генезис та історії української мови / В. В. Німчук // Мовознавство. — 1998. – №1. – С. 3 – 12.
17. Півторак Г. Українці: Звідки ми і наша мова / Григорій Півторак. – К. : Наукова думка, 1993. – 200 с.
18. Свенціцький-Святицький І. С. Національне і інтернаціональне в культурі України-Руси / І. С. Свенціцький-Святицький // Мовознавство. – 1991. – №1. – С. 66 – 69.
19. Тимченко Є. Матеріали до словника писемної та книжної української мови XV – XVIII ст. : у 2 кн. / [упорядники: В. В. Німчук, Г. І. Лиса]. – Київ – Нью-Йорк, 2002. – Кн. 1. – 512 с.; 2003. – Кн. 2. – 512 с.
20. Філін Ф. П. Про самобутність національних літературних мов / Ф. П. Філін // Мовознавство. – 1978. – №1. – С. 33 – 37.

Історія української мови

1. Schevelov I. Die ukrainische Schrift sprache 1797-1965 (Ihre Entwicklung unter dem Einfluss der Dialekte). – Wiesbaden. 1966.
2. Shevelov I. A historical Phonology of the Ukrainian language. – Heidelberg, 1979.
3. Бабич Н. Д. Історія української літературної мови: Практикум / Н. Д. Бабич. – Львів, 1992.
4. Бевзенко С. П. Історична морфологія української мови / С. П. Бевзенко. – Ужгород, 1960.
5. Бевзенко С.П. Історія українського мовознавства / С. П. Бевзенко. – К., 1991.
6. Бевзенко С.П. Історія українського мовознавства: Історія вивчення української мови / С. П. Бевзенко. – К.: Вища шк., 1991.
7. Безпалько О.П. Нариси з історичного синтаксису української мови / О. П. Безпалько. – К.: Рад. шк., 1960.
8. Безпалько О.П., Бойчук М.К., Жовтобрюх М.А., Самійленко С.П., Тараненко І.Й. Історична граматики української мови / О. П. Безпалько та ін. – К.: Рад. шк., 1962.
9. Бузук П.О. Нарис історії української мови / П. О. Бузук. – К., 1927.
10. Булахов М.Г. Восточнославянские языковеды / М. Г. Булахов – Минск: БДУ. – Т. 1-3, 1976-1978.
11. Булаховський Л.А. Питання походження української мови: Вибрані праці / Л. А. Булаховський. – К.: Наук. думка, Т. 2. – 1977. – С. 10-216.
12. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов / За ред. О.С.Мельничука. – К.: Рад. шк., 1966.

13. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов. - К., 1996.
14. Грунський М., Ковальов П. Історія форм української мови / М. Грунський, П. Ковальов. – Х., 1931.
15. Грунський М., Ковальов П. Нариси з історії української мови / М. Грунський, П. Ковальов. – Львів, 1941.
16. Гумецька Л. Л. Нарис словотвірної системи української актової мови XIV-XV ст. / Л. Л. Гумецька. – К.: Вид-во АН УРСР, 1958.
17. Енциклопедія українознавства. Загальна частина (перевидання в Україні). – К., 1994. – Т.І. – С. 321-368.
18. Житецкий П. Очерк звуковой материи малорусского наречия / П. Житецкий. – К., 1876.
19. Жовтобрюх М. А. Нарис історії українського радянського мовознавства (1918-1941) / М. А. Жовтобрюх. – К.: Наук. думка, 1991.
20. Жовтобрюх М.А., Волох Т.П., Самійленко С.П., Слинько І.І. Історична граматика української мови / М. А. Жовтобрюх та ін. – К.: Вища шк., 1980.
21. Історичний курс української мови. – Х., 1929-1930.
22. Історія української мови: Лексика і фразеологія. – К.: Наук. думка, 1983.
23. Історія української мови: Морфологія. – К.: Наук. думка, 1978.
24. Історія української мови: Синтаксис. – К.: Наук. думка, 1983.
25. Історія української мови: Фонетика. – К.: Наук. думка, 1979.
26. Керницький І.М. Система словозміни в українській мові (на матеріалі пам'яток XVI ст.) / І. М. Керницький. – К.: Наук. думка, 1977.
27. Крымский А. Украинский язык / А. Крымский. – М., 1907-1908.
28. Курс історії української літературної мови. – К., 1958-1961. – Т. I-II.
29. Німчинов К. Український язык в минулому і тепер / К. Німчинов. – Харків, 1925.
30. Німчук В. В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською В. В. Німчук. – К., 1980.
31. Огиенко И. Курс истории украинского языка / И. Огиенко. – К., 1919.
32. Огієнко І. Історія української літературної мови / І. Огієнко. – Вінніпег, 1950. – (Вид. 2, 1980).
33. Огієнко І. Історія української літературної мови / І. Огієнко. – К., 1995.
34. Павлюк М.В. Основні етапи українського мовознавства дожовтневого періоду / М. В. Павлюк. – К.: Вища шк., 1978.
35. Півторак Г. Українці: Звідки ми і наша мова / Григорій Півторак. – К. : Наукова думка, 1993. – 200 с.
36. Плющ П.П. Історія української літературної мови / П. П. Плющ. – К.: Вища школа, 1971.
37. Самійленко С.П. Нариси з історичної морфології української мови / С. П. Самійленко. – К.: Рад. шк., Ч. I-II, 1964-1970.
38. Свенціцький І. Нарис історії української мови / І. Свенціцький. – Львів, 1920.

39. Слинсько І.І. Історичний синтаксис української мови / І.І. Слинсько. – К.: Вища шк., 1973.
40. Соболевский А.И. Лекции по истории русского языка / А. И. Соболевский. – М., 1907.
41. Соболевский А. И. Очерки из истории русского языка / А. И. Соболевский. – К., 1884.
42. Тимошенко П.Д. Хрестоматія з історії української літературної мови/ П. Д. Тимошенко. – К.: Рад. школа. – Т. I-II, 1959, 1961.
43. Тимченко Є. Курс історії українського язика / Є. Тимченко. – К., 1930.
44. Українська мова як державна в Україні / Відп. ред. К Г. Городенська. – К., 1999.
45. Франко З. Т. Функціонування української мови в радянський період / З. Т. Франко // Мовознавство. – 1991. – № 1. – С. 3 – 9.
46. Франко І. Я. Література, її завдання і найважливіші ціхи / І. Я. Франко // Твори : у 20 т. – К., 1950–1956. – Т. 16. – С. 5 – 13.
47. Шахматов А.А. Очерк древнейшего периода истории русского языка / А. А. Шахматов. – Пбг., 1915.
48. Шахматов О., Кримський А. Нариси з історії української мови / О. Шахматов, А. Кримський. – К., 1924.
49. Шевельов Ю. Українська мова в першій половині двадцятого століття / Ю. Шевельов. – 1987.

Порівняльно-історичне і зіставно-типологічне мовознавство

1. Андреев Н.Д. Периодизация истории индоевропейского праязыка / Николай Дмитриевич Андреев // Вопросы языкознания. – 1957. – № 2. – С. 3–18.
2. Аракин В.Д. Сравнительная типология английского и русского языков / Владимир Дмитриевич Аракин. – М. : Просвещение, 1979. – 216 с.
3. Аракин В.Д. Сопоставительная типология скандинавских языков / В. Д. Аракин. – М. : Высшая школа, 1984. – 136 с.
4. Аракин В.Д. Типология языков и проблема методического прогнозирования / В. Д. Аракин. – М. : Высшая школа, 1989. – 157 с.
5. Бенвенист Э. Индоевропейское именное словообразование / Эмиль Бенвенист. – М. : Издательство иностранной литературы, 1955. – 260 с.
6. Білецький А.О. Сучасне порівняльно-історичне мовознавство / Андрій Олександрович Білецький // Мовознавство. – 1975. – №3. – С. 3–12.
7. Вайнрайх У. Языковые контакты / Уриель Вайнрайх. – К. : Вища школа, 1979. – 264 с.
8. Виноградов В.А. Методы типологии / В.А. Виноградов // Общее языкознание. Методы лингвистических исследований. – М. : Наука, 1973. – С. 224–257.
9. Гак В.Г. Сравнительная типология французского и русского языков / В. Г. Гак. – Л. : Просвещение, 1976. – 286 с.

10. Гак В.Г. О контрастивной лингвистике / В. Г. Гак // Новое в зарубежной лингвистике. Контрастивная лингвистика / Сост. В. П. Нерознака; Общ. ред. и вступ. ст. В. Г. Гака. – М. : Прогресс, 1989. – Вып. XXV. – С. 5–17.
11. Гамкрелидзе Т.В. Индоевропейский язык и индоевропейцы. Реконструкция и историко-типологический анализ праязыка и протокультуры // Т.В. Гамкрелидзе, В.В. Иванов. – Тбилиси : Изд-во Тбилисского ун-та, 1984. – Т. 1–2.
12. Георгиев В.И. Исследования по сравнительно-историческому языкознанию : родственные отношения индоевропейских языков / Владимир Иванов Георгиев. – М. : Изд-во иностранной литературы, 1958. – 317 с.
13. Гумбольдт фон В. Избранные труды по языкознанию / Вильгельм фон Гумбольдт. – М. : Прогресс, 2000. – 400 с.
14. Дьяконов И.М. О прародине индоевропейских диалектов / Игорь Михайлович Дьяконов // Вестник древней истории. – М. : Наука, 1982. – № 3–4. – С. 11–24, 3–30.
15. Жлуктенко Ю.О. Контрастивна лінгвістика. Проблеми і перспективи / Ю.О. Жлуктенко, В.Н. Бублик // Мовознавство. – 1976. – № 4. – С. 3–15.
16. Зеленецкий А.Л. Сравнительная типология основных европейских языков / А.Л. Зеленецкий. – М. : Академия, 2004. – 252 с.
17. Иванов В.В. Проблема языков centum и satem / В.В. Иванов // Вопросы языкознания. – 1958. – №4. – С. 12–23.
18. Иллич-Свитыч В.М. Опыт сравнения ностратических языков. Сравнительный словарь: в 3-х т. / Владислав Маркович Иллич-Свитыч. – М. : Наука, 1971–1984.
19. Кацнельсон С.Д. К фонологии протоиндоевропейской языковой системы / Соломон Давидович Кацнельсон // Вопросы языкознания. – 1958. – №3. – С. 46–59.
20. Климов Г.А. Вопросы методики сравнительно-генетических исследований / Георгий Андреевич Климов. – Л. : Наука, 1971. – 87 с.
21. Климов Г.А. Типология языков активного строя / Георгий Андреевич Климов. – М. : Наука, 1977. – 320 с.
22. Климов Г.А. Типологические исследования в СССР / Георгий Андреевич Климов. – М. : Наука, 1981. – 111 с.
23. Климов Г.А. Принципы контенсивной типологии / Георгий Андреевич Климов. – М. : Наука, 1983. – 222 с.
24. Климов Г.А. Основы лингвистической компаративистики / Г.А. Климов, Н.З. Гаджиева. – М. : Наука, 1990. – 166 с.
25. Кочерган М.П. Зіставне мовознавство і проблеми мовних картин світу / М.П. Кочерган // Мовознавство. – 2004. – № 5–6. – С. 12–22.
26. Кочерган М.П. До питання про одиницю зіставного дослідження / М.П. Кочерган // Проблеми зіставної семантики. – К. : КНЛУ, 2005. – Вип. 7. – С. 302–305.

27. Кочерган М.П. Основи зіставного мовознавства: підручник / Михайло Петрович Кочерган. – К. : Видавничий центр «Академія», 2006. – 424 с.
28. Лингвистическая типология / [Под ред. В.М. Солнцева, И.Ф. Вардуль]. – М. : Наука, 1985. – 201 с.
29. Лингвистический энциклопедический словарь / [гл. ред. Ярцева В.Н.]. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.
30. Макаев Э.А. Проблемы индоевропейской ареальной лингвистики / Энвер Ахмедович Макаев. – М. : Наука, 1964. – 57 с.
31. Макаев Э.А. Структура слова в индоевропейских и германских языках / Энвер Ахмедович Макаев. – М. : Наука, 1970. – 285 с.
32. Макаев Э.А. Общая теория сравнительного языкознания / Энвер Ахмедович Макаев. – М. : УРСС, 2004. – 217 с.
33. Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология / Владимир Николаевич Манакин. – К. : Знання, 2004. – 327 с.
34. Мейе А. Введение в сравнительное изучение индоевропейских языков / Антуан Мейе. – М. – Л., 1938. – 510 с.
35. Мейе А. Сравнительный метод в историческом языкознании / Антуан Мейе. – М. : Изд-во иностранной литературы, 1954. – 104 с.
36. Мельников Г.П. Системная типология языков: принципы, методы, модели / Геннадий Прокопьевич Мельников. – М. : Наука, 2003. – 393 с.
37. Мельничук А.С. О генезисе индоевропейского вокализма / Александр Савович Мельничук // Вопросы языкознания. – 1979. – №5. – С. 3–16.
38. Милевский Т. Предпосылки типологического языкознания / Т. Милевский // Исследования по структурной типологии. – М. : Наука, 1963. – С. 11–15.
39. Мосенкис Ю.Л. Общемировой праязык: история вопроса и постановка проблемы / Ю.Л. Мосенкис // Происхождение языка и культуры: древняя история человечества. – 2007. – Т.1. – №1. – С. 5–13.
40. Нариси з контрастивної лінгвістики: зб. наук. пр. / [За ред. Ю.О. Жлуктенка]. – К. : Наукова думка, 1979. – 194 с.
41. Нерознак В.П. О трех подходах к изучению языков в рамках синхронного сравнения (типологический — характерологический — контрастный) / Владимир Петрович Нерознак // Сопоставительная лингвистика и обучение неродному языку. – М., 1987. – С. 5–26.
42. Нерознак В.П. Праязык: реконструкт или реальность? / В.П. Нерознак // Сравнительно-историческое изучение языков разных семей. Теория лингвистической реконструкции. – М., 1988. – С. 26–43.
43. Нікітіна Ф.О. Лінгвістика універсалій / Ф.О. Нікітіна // Проблеми та методи структурної лінгвістики. – К., 1969. – Вип. 2. – С. 25–40.
44. Нікітіна Ф.О. Перспективи порівняльно-історичного мовознавства в ХХІ ст. / Фіонілла Олексіївна Нікітіна // Studia Linguistica. – К. : ВПЦ–Київський університет, 2009. – С. 237–240.

45. Новое в зарубежной лингвистике. Новое в современной индоевропеистике / Ред.: В.А. Звегинцев и др., сост. вступ. ст. и общ. ред. Вяч.Вс. Иванов. – М. : Прогресс, 1988. – Вып. 21. – 560 с.
46. Новое в лингвистике. Новое в современной индоевропеистике / Сост., ред. и вступ. статьи В.А. Звегинцева. – М. : Изд-во иностр. лит., 1963. – Вып. 3. – 568 с.
47. Общее и индоевропейское языкознание: обзор литературы / [Под ред. В.А. Звегинцева]. – М. : Изд-во иностранной литературы, 1956. – 198 с.
48. Порівняльні дослідження з граматики англійської, української, російської мов / [За ред. Ю.О. Жлуктенка]. – К. : Вища школа, 1981. – 356 с.
49. Порциг В. Членение индоевропейской языковой области / Вальтер Порциг. – М. : Прогресс, 1964. – 84 с.
50. Потье Б. Типология / Б. Потье // Новое в зарубежной лингвистике. – М., 1989. – Вып. XXV. Контрастивная лингвистика. – С. 187–204.
51. Принципы типологического анализа языков различного строя. – М. : Наука, 1972. – 282 с.
52. Проблемы сравнительной грамматики индоевропейских языков: научная сессия, тезисы докладов / [Под ред. С.Б. Бернштейна, Н.С. Чемдановой]. – М. : Изд-во МГУ, 1964. – 87 с.
53. Проблемы типологии и контрастивного описания языков: сб. ст. / [Ред. М.Н. Валл]. – Новосибирск : Наука. Сиб. отд-ние, 1984. – 135 с.
54. Рахилина Е.В. О лексико-семантической типологии / Е. В. Рахилина, В. А. Плунгян // Глаголы движения в воде: Лексическая типология / Под ред. Т.А. Майсака, Е.В. Рахилиной. – М. : Индрик, 2007. – С. 9–26.
55. Рахилина Е.В. Фреймовый подход к лексической типологии / Е. В. Рахилина, Т. И. Резникова // Вопросы языкознания : Наука, 2013. – № 2. – С. 3–31.
56. Савченко А.Н. Сравнительная грамматика индоевропейских языков / Алексей Нилович Савченко. – М. : УРСС, 2003. – 416 с.
57. Семереньи О. Введение в сравнительное языкознание / Освальд Семереньи. – М. : УРСС Эдиториал, 2002. – 399 с.
58. Семчинський С.В. Вступ до порівняльно-історичного мовознавства (на матеріалі індоєвропейських мов) / Станіслав Володимирович Семчинський. – К. : ВПЦ «Київський університет», 2001. – 174 с.
59. Серебренников Б.А. О лингвистических универсалиях / Б.А. Серебренников // Вопросы языкознания. – 1972. – № 2. – С. 3–16.
60. Скаличка В. О современном состоянии типологии / В. Скаличка // Новое в лингвистике. – 1963. – Вып. 3. – С. 19–35.
61. Скаличка В. Типология и сопоставительная лингвистика / В. Скаличка // Новое в зарубежной лингвистике. Контрастивная лингвистика / Сост. В.П. Нерознака; Общ. ред. и вступ. ст. В.Г. Гака. – М. : Прогресс, 1989. – Вып. XXV. – С. 27–31.

62. Солнцев В.М. Типология и тип языка / В.М. Солнцев // Вопросы языкознания. – 1978. – № 2. – С. 26–41.
63. Сопоставительное изучение словообразования славянских языков / [Под ред. Г.П. Нешименко]. – М. : Наука, 1987. – 271 с.
64. Сравнительно-историческое изучение языков разных семей: задачи и перспективы / [Под ред. Б.А. Серебренникова, Н.З. Гаджиевой, Э.Р. Тенишева]. – М. : Наука, 1982. – 341 с.
65. Структурно-типологические исследования в области грамматики славянских языков. – М. : Наука, 1973. – 260 с.
66. Супрун А.Е. Лексическая типология славянских языков / А.Е. Супрун. – Минск : Изд-во БГУ, 1983. – 46 с.
67. Ульман Ст. Дескриптивная семантика и лингвистическая типология / Ст. Ульман // Новое в лингвистике. – М. : Иностр. лит-ра, 1962. – Вып. 2. – С. 17–44.
68. Успенский Б.А. Структурная типология языков / Борис Андреевич Успенский. – М. : Наука ; Глав. ред. восточной лит-ры, 1965. – 285 с.
69. Шарафутдинова Н.С. Лингвистическая типология и языковые ареалы. – Ульяновск : УлГТУ, 2009. – 128 с.
70. Языковые универсалии и лингвистическая типология: сб. статей / [Под ред. И.Ф. Вардуля]. – М. : Наука, 1969. – 342 с.
71. Ярцева В.Н. Типология языков и проблема универсалий / В.Н. Ярцева // Вопросы языкознания. – 1976. – № 2. – С. 6–16.
72. Aikhenvald A.Y., Dixon R.M.W. The grammar of knowledge: A Cross-Linguistic Typology / A.Y. Aikhenvald, R.M.W. Dixon. – Oxford : Oxford University Press, 2014. – 336 p. – (Explorations in Linguistic Typology).
73. Antilla R. An introduction to historical and comparative linguistics / Raimo Antilla. – N.Y. ; L. : Macmillan, 1972. – 438 p.
74. Brugmann K. Kurze vergleichende Grammatik der indogermanischen Sprachen / Karl Brugmann. – Strassburg, 1904. – Bd. 3. – 493 s.
75. Campbell L., Poser W.J. Language classification: History and method / L. Campbell, W.J. Poser. – Cambridge : Cambridge University Press, 2008. – 536 p.
76. Campbell L. Historical linguistics: An introduction / L. Campbell. – Cambridge, MA : MIT Press, 1999. – 419 p.
77. Comrie B. Language universals and Linguistic Typology. Syntax and Morphology / B. Comrie. – Chicago : University Of Chicago Press, 1989. – 275 p.
78. Croft W. Typology and universals / W. Croft. – Cambridge : Cambridge University Press, 2006. – 342 p.
79. Friedrich P. Proto-Indo-European trees: The Arboreal system of a prehistoric people / Paul Friedrich. – Chicago-London : The University of Chicago Press, 1970. – 200 p.

80. Hock H.H., Joseph D.B. Language history, language change, and language relation: An introduction to Historical and Comparative Linguistics / H.H. Hock, D.B. Joseph. – Berlin ; New York : Mouton de Gruyter, 1996. – 602 p. – (Trends in Linguistics).
81. Indo-European and Indo-Europeans / George Cardona, Henry M. Hoenigswald, Alfred Senn. – Philadelphia: University of Pennsylvania Press , 1970.
82. Katicic R. A contribution to the general theory of comparative linguistics / Radoslav Katicic. – Hague ; Paris : Mouton, 1970. – 160 p.
83. Коптјевскаја-Тамм М. Approaching lexical typology / М. Коптјевскаја-Тамм // From polysemy to semantic change. Towards a typology of lexical semantic association / [Vanhove M., Коптјевскаја-Тамм М., Robert S. et al.] ; ed. by M. Vanhove. – Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publ., Co., 2008. – P. 3–54. – (Studies in Language Companion ; v. 106).

Українська література

1. Агеєва В. Апологія модерну: обрис ХХ віку: статті та есеї – К.: Грані-Т, 2011. – 408 с. (Серія De profundis)
2. Агеєва В. Мистецтво рівноваги: Максим Рильський на тлі епохи. – К. : Книга, 2012. – 392 с.
3. Агеєва В. Поетика парадокса: Інтелектуальна проза Віктора Петрова-Домонтовича. – К.: Факт, 2006. – 432 с.
4. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза (М.Коцюбинський, Г.Косинка, А.Головка). – К., 1994.
5. Бахтин М. Творчество Франсуа Раблэ и народная культура средневековья и Ренессанса / М. Бахтин. – 2-е изд. – М.: Худож. лит., 1990. – 543 с.
6. Білоус П. Історія української літератури Х – ХVІІІ ст. / П. Білоус. – К.: ВЦ «Академія», 2009. – 424 с.
7. Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних віруваннях та поглядах: Космогонічні українські народні поргляди та вірування / Пер. Ю. Буряка / Г. Булашев. – К.: Фірма «Довіра», 1993. – 414 с.
8. Возняк М. Історія української літератури: у 2 кн. / М. Возняк. – Львів: Світ, 1992.
9. Гнатюк О. Українська духовна барокова пісня / О. Гнатюк. – Варшава-Київ: Бібліотека журналу «Перевал», 1994. – 188 с.
10. Грабович Г. До історії української літератури. Дослідження, есе, полеміка. – К.: Основи, 2007. – 604 с.
11. Грабович Г. Тексти і маски. – К.: Критика, 2005. – 312 с.
12. Грушевський М. Історія української літератури: у 6 т., 9 кн. / М. Грушевський. – К.: Либідь, 1993.
13. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: Письменник і літературний процес. – К.: Академвидав, 2008. – 352 с.
14. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К.: Femina, 1995. – 538 с.

15. Забужко О. Хроніки від Фортінбраса. Вибрана есеїстка 90-х. – К.: Факт, 2001. – 340 с.
16. Залеська-Онишкевич Л. Текст і гра. Модерна українська драма. – Нью-Йорк; Львів: Літопис, 2009. – 472 с.
17. Захаров Б. Нарис історії дисидентського руху в Україні (1956-1987) / Харківська правозахисна група. – Харків: Фоліо, 2003. – 144 с.
18. Захарчук І. Війна і слово. Мілітарна парадигма соціалістичного реалізму: Монографія. – Луцьк: Твердиня, 2008. – 406 с.
19. Захарчук І. Культурологічні засади літератури шістдесятництва: навчально-методичний посібник / І.Захарчук. – Рівне: РДГУ, 2011. – 60 с.
20. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури. Монографія. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с.
21. Колошук Н. Табірна проза в парадигмі постмодерну: Монографія. – Луцьк: РВВ «Вежа», 2006. – 500 с.
22. Коцюбинська М. Книга Споминів. – Харків: Акта, 2006. – 204 с.
23. Коцюбинська М. Мої обрії. Літературознавчі статті і дослідження: у 2 кн.– К.: Дух і літера, 2004.
24. Кравець Д. Чубай з роду Гетьманів. Монографія. – Рівне: Волинські обереги, 2007. – 300с.
25. Краснодембський З. На постмодерністських роздоріжжях епохи / Пер. з польськ. Р. Харчук. – К.: Основи, 2000. – 196 с.
26. Крупка М. Українська жіноча проза: дві епохи, дві версії. Монографія. – Рівне: видавець Олег Зень, 2008. – 216 с. Поліщук Я. Пейзажі людини. – К.: Акта, 2008. – 346 с.
27. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ ст. У 2 Ч. – Луцьк: Вежа, 1999.
28. Обертас О. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-і – початок 1970-х років) / Передм. М.Коцюбинської; післямова О. Зінкевича. – К.: Смолоскип, 2010. – 300 с.
29. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: Монографія. – К.: Либідь, 1999. – 447 с.
30. Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті / Ред. рада: Валерій Шевчук та ін.; Вступна стаття Івана Дзюби; Худож.-оформл. серії Іван Гаврилюк; Ілюстрації Сергія Якутовича / М.Павлишин. – Київ: Видавництво «Час», 1997. – 447 с.
31. Поліщук Я. Із дискурсів і дискусій. – Х.: Акта, 2008. – 285 с.
32. Поліщук Я. Література як геокультурний проект: Монографія. – К.: Академвидав. – 304 с.
33. Полювання на «Вальдшнепа». Розсекречений Микола Хвильовий: Науково-документальне видання / Упоряд. Ю.Шаповал. Передмова: Ю.Шаповал, В.Панченко. – К., 2009. – 296 с.
34. Попович М. Червоне століття. – К.: АртЕк, 2007. – 888 с.
35. Попович М. В. Нарис історії культури України. – К. АртЕк, 1998. – 728 с.

36. Снегірьов Г. Набої для розстрілу (Ненько моя, ненько...): Лірико-публіцистична розвідка. Передм. І.М.Дзюби. – К.: Дніпро, 1990. – 167 с.
37. Соловей Е. Невпізнаний гість: Доля і спадщина В.Свідзінського. – К.: Наукова думка, 2006. – 223 с.
38. Соловей Е. Українська філософська лірика: Навчальний посібник із спецкурсу. – К.: Юніверс, 1999. – 368 с. – С.115-182.
39. Сулима В. Біблія і українська література. Навчальний посібник для старшокласників / В. Сулима. – К.: Освіта, 1998. – 400 с.
40. Тарнавський М. Між розумом та ірраціональністю: Проза В.Підмогильного: Пер. з англ. – К.: Універ. Вид-во «Пульсари», 2004. – 232 с.
41. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (історико-літературний та поетикальний аспекти) / Людмила Тарнашинська; Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України. – К.: Смолоскип, 2010. – 632 с.
42. Томпсон Є. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм / Пер. з англ. М.Корчинської / Ева Томпсон. – К.: В-во Соломії Павличко «Основи», 2006. – 368с.
43. Ушкалов Л. Григорій Сковорода і антична культура / Ушкалов Г. – Х.: ТОВ «Знання», 1997. – 180 с.
44. Ушкалов Л. Есеї про українське бароко / Л. Ушкалов. – К.: Факт – Новий час, 2006. – 286 с.
45. Ушкалов Л. З історії української літератури XVII – XVIII ст. / Л.Ушкалов. – Х.: Акта. 1999. – 215 с.
46. Ушкалов Л. Марченко О. Нариси з філософії Григорія Сковороди / Л. Ушкалов, О. Марченко. – Харків: Основа, 1993. – 152 с.
47. Ушкалов Л. Світ українського бароко: Філологічні етюди / Л. Ушкалов. – Харків: Око, 1994. – 112 с.
48. Ф'ют А. Зіткнення з антицивілізацією // Ф'ют А. Зустрічі з Іншим / Перекл. з польської Я.Поліщук. – Харків: Акта, 2009. – С. 171-189.
49. Фрай Н. Великий код: Біблія і література / Переклад І. Старовойт. – Л.: Літопис, 2010. – 362 с.
50. Цалик С. Селігей П. Таємниці письменницьких шухляд: Детективна історія української літератури. – К.: Наш час, 2010. – 352 с.
51. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму) / Д. Чижевський. – К.: ВЦ «Академія», 2003. – 568 с.
52. Чижевський Д. Філософія Г.С. Сковороди / Підготовка тексту й передне слово Л.Ушкалова / Д. Чижевський. – Харків: Прапор, 2004. – 272 с.
53. Чижевський Д. Філософські твори: у 4-х тт. / Під заг. ред. В. Лісового / Д. Чижевський. – К.: Смолоскип, 2004.
54. Шевельов Ю. Вибрані праці: У 2 кн. кн. II: Літературознавство / Упоряд. І.Дзюба. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2009. – 1151 с.

55. Шевчук В. Дорога в тисячу років: Роздуми, статті, есе / В. Шевчук. – К.: Радянський письменник, 1990. – 411 с.
56. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI – XVIII століть: у 2 кн. Книга перша: Ренесанс. Раннє бароко / В. Шевчук. – К.: Либідь, 2005. – 400с.
57. Шевчук В. Муза Роксоланська: Українська література XVI – XVIII століть: у 2 кн. Книга друга: Розвинене бароко / В. Шевчук. – К.: Либідь, 2005. – 728 с.
58. Шерех Ю. Пороги і Запоріжжя. Література. Ідеологія. Мистецтво. Три томи. – Х.: Фоліо, 1998.
59. Шкандрій М. В обіймах імперії: російська і українська літератури новітньої доби / Пер. з англ. П.Таращук. – К.: Факт, 2004. – 496 с.

VIII. ВИМОГИ ДО РЕФЕРАТУ

Мета реферату: перевірити обізнаність вступника з теоретичною, довідковою та навчальною літературою з мовознавчої чи літературознавчої україністики, уміння працювати зі спеціальною науковою літературою (робити огляд, акцентуючи на основному, формулювати концепцію автора, аргументовано висловлювати власні думки та оцінки тощо).

Вимоги до змісту реферату:

1. План.
2. Обґрунтування вибору теми.
3. Логічно вмотивований, послідовний виклад матеріалу за поданим планом.
4. Всебічне розкриття теми з наголошуванням на її основних аспектах.
5. Висвітлення різних підходів до теми та її дискусійних питань.
6. Уміння аргументувати власний погляд на досліджувану проблему.
7. Бажано, щоб вступник сформулював власне бачення зв'язку між реферованою темою і своїм майбутнім науковим дослідженням.

Вимоги до форми реферату:

1. Обсяг реферату – 20-24 друковані сторінки (через 1,5 інтервалу, 14 кегль), не враховуючи списку літератури.
2. Список літератури подається за алфавітом згідно з сучасними правилами бібліографічного опису джерел.
3. У тексті реферату необхідно робити покликання цитовані джерела та на авторів, які досліджували відповідну проблему. Праці, подані в списку літератури, мають бути згадані в тексті реферату.
4. Мова реферату – українська.

ІХ. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

1. Проблематика і методи дослідження сучасної лінгвостилістики.
2. Активні процеси в лексичному складі сучасної української мови.
3. Динаміка словникового складу сучасної української мови.
4. Функційна типологія простого речення в сучасній українській мові.
5. Історія вивчення синтаксису сучасної української літературної мови.
6. Неологія як молода лінгвістична дисципліна: предмет, завдання, проблематика й напрями досліджень.
7. Індивідуально-авторські назви явищ природи в українській поезії ХІХ – ХХІ сторіч.
8. Індивідуально-авторська лексична вербалізація концепту «*КОСМІЧНИЙ ОБ'ЄКТ*» в українському поетичному словнику ХІХ – ХХІ сторіч.
9. Індивідуально-авторська дієслівна номінація українській поезії ХХ – ХХІ сторіч.
10. Індивідуально-авторська прислівникова номінація в українській поезії ХХ – ХХІ сторіч.
11. Словотворчість сучасних українських поетів.
12. Українсько-слов'янські мовні паралелі.
13. Етнічна та культурна двомовність в Україні.
14. Унікальні риси української мови.
15. Концептуальна картина світу: етнічні та мовні складники.
16. Основна проблематика порівняльно-історичного мовознавства.
17. Зіставне і типологічне мовознавство (основна проблематика).
18. Генеалогічна класифікація мов світу.
19. Типологічні класифікації мов.
20. Соціолінгвістична класифікація мов світу.
21. Типологія мовних ситуацій.
22. Інтерлінгвістика.
23. Специфіка відображення дійсності в мовах світу.
24. Граматичне значення і граматична категорія (на матеріалі мов світу).
25. Принципи виокремлення частин мови в різних мовах.
26. Типи словосполучень у мовах світу.
27. Мова активної, ергативної та номінативної будови.
28. Слово як основна мовна одиниця (на матеріалі різних мов).

ДОДАТОК А**Зразок оформлення першої сторінки реферату**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РЕФЕРАТ

для вступу до аспірантури зі спеціальності

035 «Філологія» (порівняльно-історичне і типологічне мовознавство)

Тема: ГЕНЕАЛОГІЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ МОВ СВІТУ

Виконавець: Герасименко Ольга Іванівна
Рівненський державний гуманітарний університет

Науковий керівник: Деменчук Олег Володимирович,
доктор філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри
романо-германської філології РДГУ

Рівне – 2018

ДОДАТОК Б**Зразок оформлення екзаменаційного білета**

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

Проректор із наукової роботи
_____ О.В. Дейнега
“ ____ ” _____ 2018 р.

Навчальна дисципліна: Філологія (українська мова, порівняльно-історичне і типологічне мовознавство, українська література)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Типи складних речень в українській мові: принципи класифікації. Формальна і семантична структура.
2. Лінгвістичні погляди Вільгельма фон Гумбольдта.
3. Столиця й провінція в історії української літератури.

Затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол № від 2018 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Вокальчук Г.М.

Затверджено на засіданні кафедри романо-германської філології

Протокол № від 2018 р.

Завідувач кафедри _____ проф. Деменчук О.В.

Затверджено на засіданні кафедри української літератури

Протокол № від 2018 р.

Завідувач кафедри _____ доц. Кирильчук О.М.